

Звіт

із роботи кафедри українознавства Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна як опорної з викладання «Історії України» за період з 1 вересня 2018 р. по 31 травня 2019 р.

Протягом 2018/2019 навчального року в рамках роботи кафедри українознавства як опорної з викладання «Історії України» щодо реалізації основних проектних напрямів діяльності Харківського університетського консорціуму головні заходи здійснювалися по таких напрямках: проведення наукових конференцій, науково-практичних семінарів для викладачів і студентів; рецензування та презентації навчальної літератури; підготовка студентів для виступу на студентських наукових конференціях; публікація наукових статей у «Віснику Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна» та інші заходи.

Порівняно із попереднім роком, посилилася необхідність у переформатуванні роботи кафедри як опорної, адже у вишах-членах консорціуму продовжують відбуватися різноспрямовані зміни у викладанні «Історії України». По-перше, у частині вишів об'єднуються курси «Історія України» та «Історія української культури» в одну дисципліну «Історія та культура України» або «Історія України та української культури». По-друге, має місце ліквідація дисципліни «Історія України» як самостійного предмету шляхом заміни її на курс «Економічна історія України», «Історія науки і техніки» тощо. По-третє, має місце відмова від викладання курсу «Історія України» як самостійного, заміна його дисциплінами по вибору вузько краєзнавчого характеру або історії конкретного закладу вищої освіти (ХНАДУ, НТУ «ХП», ХНЕУ ім. С. Кузнеця, ХНУМГ імені О.М. Бекетова, ХНМУ та ін.).

Такі тенденції суттєво ускладнюють проведення спільних навчально-методичних та наукових заходів для фахівців-істориків з різних навчальних закладів. Скорочення годин на викладання дисциплін історичного профілю призведе до суттєвого скорочення кадрів кваліфікованих викладачів. Відсутність єдиних підходів до викладання Історії України в рамках консорціуму ускладнює можливості академічної мобільності, розвиткові якої надається велике значення в рамках реалізації закону «Про вищу освіту». До того ж наявні процеси посилюють дегуманізацію та дегуманітарізацію системи освіти в нашому регіоні, що виглядає небезпечним в умовах посилення гібридної війни.

У зв'язку із вище сказаним, пропонуємо поставити у порядок денний консорціуму питання унормування викладання дисципліни «Історія України» у вишах – членах консорціуму. Вважаємо, ситуація, що склалася із викладанням «Історії України», може негативно вплинути на низку завдань, які ставляться перед консорціумом, на результативність його роботи. Вона не сприяє формуванню в студентському середовищі активної громадянської позиції, вихованню патріотизму, гордості за державу, що конче потрібно у важкий час, який сьогодні переживає Україна.

Серед заходів опорної кафедри в 2018/19 рр. зокрема слід відмітити проведення міжнародних та загальноукраїнських наукових конференцій «1918 рік в історії Центрально-Східної Європи: до 100-річчя проголошення незалежності УНР та 100-річчя відродження Польської державності» (27-28 вересня 2018 р.); III Всеукраїнська наукова конференція «Теоретичні та прикладні аспекти біографістики: до 240-річчя від дня народження Г. Ф. Квітки-Основ'яненка» (29 листопада 2018 р.); «Міський символічний простір та історична пам'ять: (де)конструкція міфів» (9 жовтня 2018 р., спільно із УІНП); науково-практичних та методичних семінарів з історії та культури України; видання випусків 26 та 27 Вісника Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна серія «Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки», в яких відповідно 65% та 100% статей належать науковцям-викладачам вищих навчальних закладів Харкова – учасників консорціуму. З метою оперативного обміну інформацією з роботи опорної кафедри регулярно розміщується інформація на сторінці кафедри українознавства (сайт філософського факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна) та на профілі кафедри на фейсбук.

Зав. каф. українознавства Харківського національного
Університету імені В. Н. Каразіна –
опорної кафедри з викладання «Історії України»,
д. іст. н., проф.

Д. М. Чорний